

سخن سردبیر

Editorial

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره ۱۴، اسفند ۱۳۹۴، ۱۰۰۰-۹۹۹

چگونه می توان از دستبرد علمی پیشگیری نمود How to Prevent Plagiarism

محسن رضائیان^۱

M. Rezaeian

همانطور که قبلاً نیز به آن اشاره شده است [۳-۱] در نگارش مقالات علمی، دستبرد علمی (Plagiarism) به معنی سرقت اندیشه‌های مکتوب افراد دیگر است که ممکن است از روی قصد و یا بدون نیت قبلی روی دهد. در واقع، هنگامی که یک نویسنده، کلمات فرد دیگری را بدون استفاده از گیومه و بدون ذکر دقیق منبع آن، در مقاله خود مورد استفاده قرار می‌دهد، دچار دستبرد علمی شده است [۴].

دستبرد علمی از آن جهت حائز اهمیت است که نگارش هر متن علمی توأم با ایجاد بار معنوی خاص است که باید فقط نویسنده متن از آن بهره ببرد. بنابراین، هرگونه استفاده از چنین متونی بدون ذکر نام نویسنده آن، باعث ایجاد خدشه به آن بار معنوی است. از همین رو، به جهت در امان ماندن از دستبرد علمی توصیه شده است که اگر شما عیناً از شش کلمه بیشتر از یک متن کپی می‌نمائید، حتماً باید آن را داخل گیومه قرار داده و به منبع اصلی آن استناد کنید [۵].

با این وجود، شاید راه حل بهتر استفاده از هنر (Paraphrasing) می‌باشد که شما ابتدا متن مورد نظر را با دقت خوانده، معنی دقیق آن را فهمیده و سپس به زبان خودتان آن را باز نویسی می‌نمائید. در این صورت، دیگر نیازی به استفاده از گیومه نمی‌باشد، ولی باید حتماً به منبع اصلی متن استناد کنید. یادتان باشد، شما حتی اجازه ندارید که عیناً از اندیشه‌های قبلاً مکتوب شده خودتان نیز بدون ذکر منبع و بهره‌گیری از گیومه استفاده کنید، چرا که در این صورت مرتکب دستبرد علمی از خود (Self-Plagiarism) شده‌اید [۴].

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
تلفن: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۱۲۳، دورنگار: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۱۲۳، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

تاکنون نرم افزارهای متعددی طراحی شده‌اند که با استفاده از آن‌ها می‌توان هرگونه دستبرد علمی به ویژه در نگارش مقالات علمی را به زبان انگلیسی تشخیص داد. استفاده از این نرم افزارها توسط اغلب مجلات انگلیسی زبان در دستور کار قرار دارد [۳]. همچنین، ابداع و کاربرد چنین نرم افزارهایی در بررسی متون فارسی نیز مورد توجه قرار گرفته است. اما شاید بهتر از هر چیز دیگر، شناخت، تعهد و پایبندی نویسندگان فرهیخته مقالات علمی به حفاظت و استفاده درست از متون علمی است. از همین رو، اینجانب امیدوارم که نویسندگان فرهیخته مجله دانشگاه در نگارش اصل و خلاصه مقاله خود به زبان فارسی و در نگارش خلاصه مقاله خود به زبان انگلیسی، تعهد و پایبندی در حفاظت و استفاده صحیح از متون علمی مکتوب را سر لوحه کار خود قرار دهند.

References

- [1] Rezaeian M. Publication Ethics. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2009; 8 (4): 251-252
- [2] Rezaeian M. Classification of research misconducts. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2015; 13 (10): 923-4.
- [3] Rezaeian M. How to protect young researchers from research misconduct. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2015; 13(11): 1019-20
- [4] Smith ER. Plagiarism, self-plagiarism and duplicate publication. *Can J Cardiol* 23(2): 2007 146-7.
- [5] Masic I. Plagiarism in scientific research and publications and how to prevent it. *Mater Sociomed* 2014; 26(2): 141-6.